

SUNUŞ

İş Sağlığı ve Güvenliği bütün çalışanları ilgilendiren, çalışma yaşamının en temel unsurlarından biridir. İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin göstergeler, temel insan hakları, çalışma yaşamı ve ülkelerin gelişmişliklerine ilişkin önemli göstergeler sunmaktadır.

Ancak SSK ve diğer resmi istatistikler bile göstermektedir ki lkemizde İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin gereken önem verilmemekte, yasa, yönetmelik ve uygulamalarda yetersiz kalınmaktadır. Gerek işveren kesimi gerekse kamu iş vereni konumundaki devlet, neo liberal ekonomik politikaların da etkisiyle konuya gereken özeni göstermemektedir. Bu nedenle ülkemiz iş kazalarında Avrupa birincisi, dünyada da üçüncü sırada yer almaktadır.

2007 yılı ve 2008 yılının ilk ayları ülkemizde iş kazalarının yoğun olarak konuşulduğu bir dönem oldu. TMMOB yesi Harita ve Kadastro Mühendisi Gülseren Yurttaş, Tuzla tersaneleri ile Davutpaşa'da bir iş merkezindeki işçilerin yaşamlarını yitirmeleri bunların arasındadır ve dizginsiz kr hırsı ile insan hayatını hiçe saymanın acı sonuçlarının yalnızca bazı örnekleridir.

Odamız iş kazalarında yaşamlarını yitiren, sakatlanan ve meslek hastalıkları sonucu yaşamları kısıtlanan insanlarımızın dramlarının nedenlerini bu raporda bilimsel, teknik, ekonomik ve sosyal boyutlarıyla irdelemektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda dört dönemdir kongreler düzenleyen, eğitimler yapan ve yayın faaliyetlerinde bulunan Odamız; bu konudaki yasa ve uygulama sorunlarını bu raporda irdelemekte ve kapsamlı zm nerileri dile getirmektedir.

Raporu hazırlayan, Ali Ekber ÇAKAR, Tahsin AKBABA, Mustafa YAZICI, Bedri TEKİN, Yıldırım ÇAKAR, Gürbüz YILMAZ, Necati İLHAN, zcan AVCI, Bekir Birol ÖZDEMİR, İhsan PEPEDİL, Yusuf MEYDAN ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

*TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu*

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
Dünyada Durum	1
Genel Çerçeve	2
1. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMININ DÜNYA VE ÜLKEMİZDEKİ GELİŞİMİ	5
1.1. Dünyadaki Gelişmeler	5
1.2. Türkiye'deki Gelişmeler	9
1.3. Son Hükümet Programında İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunun Ele Alınışı ..	16
1.4. Türkiye'deki İş Kazalarına İlişkin Bazı Veriler	18
2. MESLEK HASTALIKLARI	27
2.1. Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları	27
2.2. Meslek Hastalıklarının Sınıflandırılması	30
2.3. Meslek Hastalıklarının Nedenleri	31
3. İŞ KAZALARI	32
3.1. İş Kazalarının Sınıflandırılması	32
3.2. İş Kazalarının Nedenleri	34
3.3. İş Kazalarının Maliyeti	37
4. İŞ GÜVENLİĞİ	41
4.1. Genel Yaklaşım	41
4.2. Temel Yöntem	41
5. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULLARI	44
5.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının Görevleri	44
6. İŞ YERİ HEKİMİ	48
6.1. İş Yeri Hekiminin Yetkileri ve Nitelikleri	48
6.2. İş Yeri Hekiminin Görevleri	48
7. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MÜHENDİSİ	50
7.1. İş Güvenliği Mühendisinin Çalışma İlkeleri	50

7.2. İş Güvenliği Mühendisinin Önemi	51
7.3. İş Güvenliği Mühendisi Çalıştırılmasında Yasal Durum	52
8. ODAMIZIN ÇALIŞMALARI	54
9. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	61
9.1 TMMOB Makina Mühendisleri Odasının Düzenlediği İş Sağlığı ve Güvenliği Kongrelerinin Sonuç Bildirgeleri.....	62
10. EKLER.....	78
EK 1 : Danıştay 10. Dairesinin Odamız ve TMMOB'nin Açtığı Davalarda, "İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"ın 11 Maddesinin İptaline Karar Vermesi Üzerine Odamız tarafından yapılan basın açıklaması.	78
EK 2 : 4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamında Yayımlanan Yönetmelikler.....	82
EK 3 : Türkiye Cumhuriyeti Tarafından Onaylanan ILO Sözleşmeleri	87